

Työttömien Keskusjärjestön Työllisyysohjelma 2019-2023

Työtön on aktiivinen yhteiskunnallinen toimija ja tuottava kansalainen, vaikka hän ei ole ansiotyössä. Köyhyys, koulutuksen puute ja terveydelliset syyt estävät työttömän aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Siksi työttömän perusoikeuksista, toimeentulosta, palveluista ja itsemääräämisoikeudesta tulee pitää kiinni sekä eettisin että kansantaloudellisin perustein. Työtön työnhakija on myös kuluttaja. Työttömällä on pieni hiilijalanjälki.

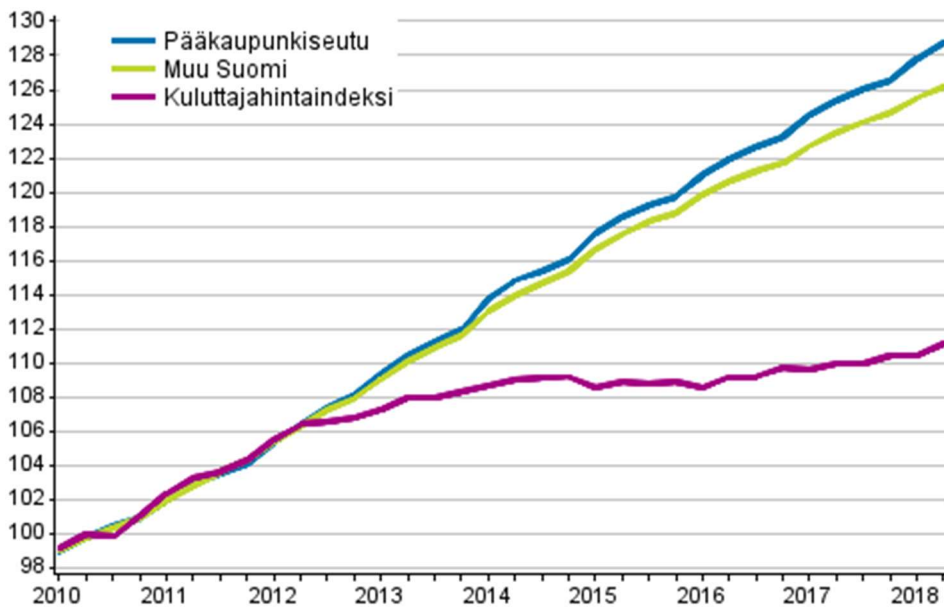
Työttömien Keskusjärjestön tavoite on, että kaikkien kansalaisten oikeus työhön turvataan työtakuulla. Työtakuun idea on, että järjestetään mahdollisuus työpaikkaan kaikille työkykyisille ja työhaluisille täysi-ikäisille ihmisille. Työllisyyttä varmistetaan tarjoamalla yhteiskunnallisesti merkityksellisiä työpaikkoja niille, joilla on vaikeuksia päästä avoimille työmarkkinoille.

Työttömien Keskusjärjestön malli työtakuulle on, että julkisen sektorin on järjestettävä mahdollisuus kokoaikaiseen työhön 12 kuukauden työttömyyden jälkeen 24 kk tarkastelujakson aikana, jos työtön työnhakija ei ole työllistynyt avoimille työmarkkinoille. Työ on olennainen osa ihmisen identiteettiä, hyvinvointia ja osallisuutta yhteiskunnassa.

1. OIKEUS PALKKATYÖHÖN, TOIMEENTULOON JA OSALLISUUTEEN ON TURVATTAVA KAIKILLE

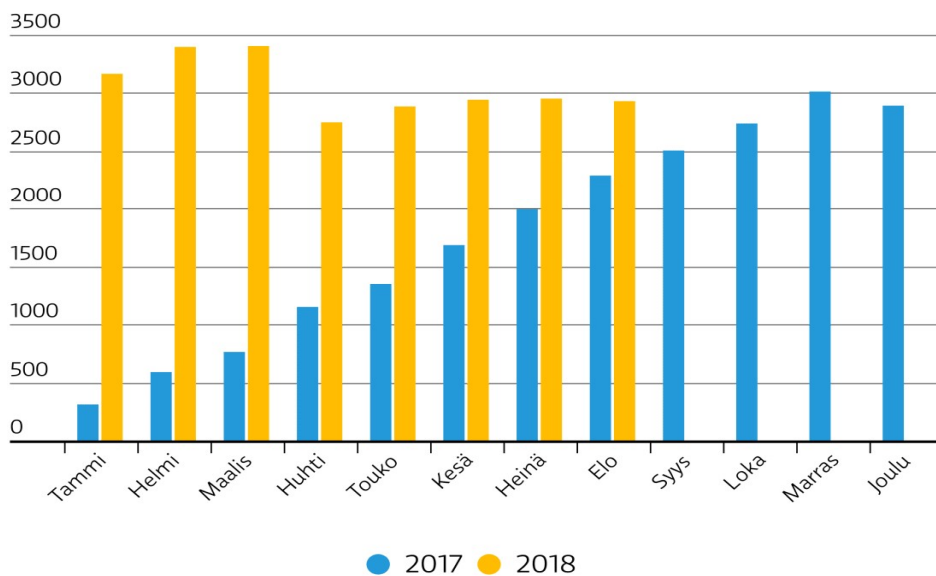
- Työttömien oikeusturvan tulee toteutua yksityisissä ja julkisissa kasvupalveluissa.
- Työmarkkinatukea on korotettava 300 eurolla. Perusturvan riittävyys on turvattava. Indeksijäädtykset työttömyysturvaan on purettava.
- Työvoimapolitiittisten karenskien perusteet on arvioitava uudelleen perustuslain mukaiselle tasolle.
- Työttömyysturvan omavastuupäivät (5 pv) on poistettava.
- Viimesijaisista sosiaalityöistä ei saa missään tilanteessa leikata. 20 % ja 40 % leikkaukset lopettava perustuslain vastaisena. Lait, jotka ovat ristiriidassa perustuslain 19 § kanssa on kumottava.
- Ruokakunta-käsitteestä tulee luopua ja siirtyä yksilökohtaiseen perusturvaan (asuminen ja toimeentulotuki).
- Pikavippien korot ja perittävät erilliset maksut kohtuullistettava lailla.
- Luottamustehtävät ja vapaaehtoistoiminta eivät saa leikata työttömien tukia.

Työttömien Keskusjärjestö ry

Lähde: Vuokrien ja kuluttajahintojen kehitys 2010=100, Tilastokeskus

Alennettua perustoimeentulotukea saaneet (kuukausittain)

Lähde: YLE/Koottu Kelan tilastoista.

2. TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVIÄ KEINOJA ON LISÄTTÄVÄ

- Palkkatuen käyttöä on aikaistettava siten, että yleinen 50 % palkkatuki on mahdollista 9 kk jälkeen 24 kk tarkastelujakson aikana sekä yleishyödyllisille yhdistyksille ja yhteisöille tarkoitettu kokoaikainen 100 % palkkatuki on mahdollinen 12 kk työttömyyden jälkeen 24 kk tarkastelujakson aikana. Kaikkien palkkatukien kesto on mitoitettava työttömyyden keston mukaan Ruotsin mallin mukaisesti.
- Nuorille 3 kk työttömyyden jälkeen oikeus palkkatyöhön.
- Uraohjaukseen oikeus ennen kuin koulutus tai työsopimus päättyy.
- Mikäli työnhakijalle syntyy viiden vuoden yhtäjaksoinen työttömyys, hänen tulee olla oikeutettu pysyvään palkkatukeen.
- Työkykyarviot osaksi kuntouttavan työtoiminnan soveltamista. Kuntouttava työtoiminta on johtanut monissa kunnissa työsuhteen työn korvaamiseen. Vuoden kuntouttavan työtoiminnan jälkeen on työttömälle työnhakijalle tehtävä työkykyarvio. Mikäli työkykyä on jäljellä, julkinen valta on velvollinen tarjoamaan työpaikan (esimerkiksi palkkatuella). Sosiaalista ja muuta kuntoutusta tulee järjestää mahdollisuutena niille, jotka eivät ole enää työmarkkinoiden käytettävissä toimintakyvyn ylläpitämiseksi.
- Palkkatukitöiden yhteyteen turvattava oikeus tehokkaaseen uraohjaukseen ja työhönvalmennukseen. Kunnallisen työllisyyskokeilun OMA-valmentajamalli otettava käyttöön valtakunnallisesti.
- Yhdistysten ja säätiöiden yleishyödylliseen työllistämistoimintaan on turvattava riittävät ja pitkäkestoiset taloudelliset resurssit.
- Sosiaaliset kriteerit mukaan kaikkiin hankintalain mukaisiin kilpailutettaviin julkisiin hankintoihin.

3. TYÖTTÖMILLE TASA-ARVOISET TERVEYSPALVELUT

Työ ei ole aina paras tapa edistää työllisyyttä ja hyvinvointia. Työtön voi olla yhteiskunnalle hyödyllinen niin työttömänä kuin työllisenä. Esimerkkejä palkattomasta työstä ovat omaishoitajuus, saattohoito ja vapaaehtoistyö. Työtönkin voi sairastua. Yhteiskunnan tulee turvata työttömien kohtuullinen toimeentulo ja terveyspalvelut elämän muutoskohdissa.

- Työttömien lakisääteiset terveystarkastukset käyttöön kaikissa kunnissa.
- Terveystarkastuksesta seuraavien jatkohoitojen tai -selvitysten (lääkäri-, suuhygienisti- tai fysioterapiakäynnit) tulee olla maksuttomia
- Kelan lääkekorvausjärjestelmää on uudistettava ja huomioitava työttömien maksukyky.
- Suun terveydenhuollon asiakasmaksut kerryttämään terveydenhuollon maksukattoa.
- Kuntoutustuen määrää on nostettava työttömyysetuuden tasolle.
- Lääkäreille ja lääketieteen opiskelijoille tulee perustaa kansallinen työkykykoulutusohjelma.
- Kuntiin/maakuntiin perustettava työkykykeskukset työttömien työnhakijoiden työkyvyn tukemista varten.
- Kuntoutuspsykoterapiaan pääsy on turvattava.

4. TYÖTTÖMIEN JA HÄNEN PERHEENSÄ HYVINVOINTI ON HUOMIOITAVA PAREMMIN

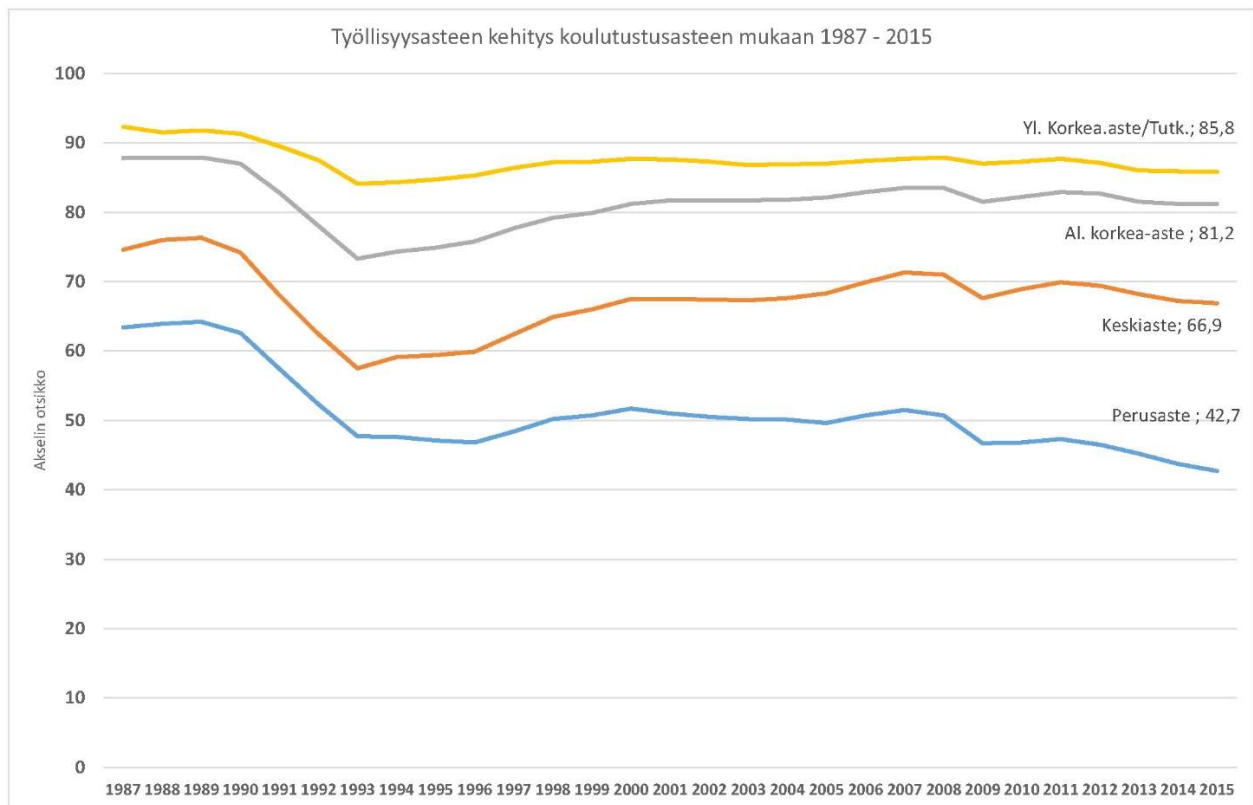
- Aktiivimalli ja työttömien muu kiusaaminen on lopetettava.
- Subjekttiivinen päivähoito-oikeus on turvattava kaikille lapsille.
- Koulujen lisäaktiviteetit eivät saa olla maksullisia ja niiden tulee olla kaikkien saavutettavissa. Lapset eivät saa eriarvoistua. On kuntien vastuulla kehittää yhteisöllisempää ja virikkeellisempää kasvatusyhteisöä.
- Asumistuki on sidottava vuokraindeksiin.
- Työttömien luottotiedot ja maksuhäiriömerkinnät eivät saa vaikuttaa esimerkiksi sähkösopimusten ja vakuutusten saamiseen.
- Kuntia on veloitettava uudistuvaan ja riittävään asuntotuotantoon, jotta vuokratustannukset pysyvät kohtuullisina.
- Jalkautuvaa viranomaistyötä on lisättävä.
- Työttömien kulttuuriseteli käyttöön joka kuntaan.
- Liikunnallisen elämäntavan tukeminen osaksi kuntien ja yhdistysten yhteistyötä ja perustoimintaa.

5. VALMENTAVIEN VÄLITYÖMARKKINOIDEN OSAAMINEN JA RESURSSIT HYÖTYKÄYTTÖÖN TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISESSÄ

Työttömyys on työttömälle mahdollisuus kehittää osaamistaan. Yhteiskunnalla on mahdollisuus uudistaa työvoimareserviä. Mitä korkeampi koulutus, sitä todennäköisempi on työllistyminen ja sitä katkeamattomampi työllisyshistoria. Julkisen sektorin on turvattava riittävät resurssit siihen, että jokaisella työkäisellä on mahdollisuus suorittaa vähintään alemman korkeakoulun tason tai ammatillisia tutkintoja.

Valmentavat välityömarkkinat ovat yksi keino rakentaa oppivaa työympäristöä. Valmentavien välityömarkkinoiden tulisi mahdollistaa ammatillisen, alemman ja ylemmän korkeakouluasteen opintojen osakokonaisuuksien suorittamista.

- Yli 30-vuotiaille työttömille on tarjottava taloudelliset kannustimet opiskella työttömyysturvalla.
- Valmentaville välityömarkkinoille tiiviimpi yhteistyö alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa.
- Työttömille mahdollisuus osallistua työttömyysturvalla ammatilliseen ja korkeakouluopiskeluun opintopassilla.
- Työllistymispalveluja tuottaville yleishyödyllisille yhdistyksille turvattava hyvät työskentelytilat.
- Ammattioppilaitosten, sekä korkeakoulujen vapaat tilat laajempaan käyttöön.

Lähde: Tilastotutkija Pekka Myrskylä

Näiden uudistusten toteutuessa myös työttömyyskaudella olevilla ihmisillä on mahdollisuuksia olla yhteiskunnassa ja perheissään osallinen, kehittää osaamistaan ja ammattitaitoaan sekä toimia itsenäisenä kansalaisena.

Lisätietoja:

Jukka Haapakoski
Toiminnanjohtaja
050 577 2580
jukka.haapakoski@tyottomat.fi

Työttömien Keskusjärjestö ry

Rahakamarinportti 3 A, 3. krs, 00240 Helsinki. Puh. 040 547 7090 • Y-tunnus 1003909-9
www.tyottomat.fi • etunimi.sukunimi@tyottomat.fi tai toimisto@tyottomat.fi